

Texten är automatiskt genererad. Vi har i nuläget endast möjlighet att erbjuda transkriberingar i obearbetad form.

Smarta landsbygden för mig betyder att man får en god infrastruktur och att man skakunna bo var man vill i hela landet.

Inte kanske lite slött, luta sig tillbaka och applådera att man råkar ha en aktiv del i sin kommun. Vad kan vi göra för de som inte är så aktiva?

Vad finns det egentligen för smarta lösningar så att livet i landsbygden och glesbygden kan bli enklare? Det är det här avsnittet av Landet podden Bortom storstan ska handla om. Jag heter Malin Marko.

Ja, smarta landsbygden är ett begrepp som vi har pratat tidigare om i landet. I stora drag handlar det om till exempel att dra nytta av digital teknik, hitta lokala finansieringslösningar, korta livsmedelskedjor och samordning av service. Men också om att samverka på lokal, regional och nationell nivå. Det finns alltså inte en och samma modell för vad smarta landsbygden kan innebära. Så vilka samhällsutmaningar kan det här sättet att arbeta påverka? Och finns det goda exempel på lösningar i dag med mig? För att diskutera det här har jag Karin Veinhede som är ordförande i byalaget Kreativa Leppe, Daniel Granello ,landsbygdsutvecklare i Region Kalmar och så Regina Westas Stedt, samhälls- strateg i Vingåkers kommun. Välkomna allihop. Vi ska börja med att vända mig till Regina. Ofta talas det om att vi står inför stora samhällsutmaningar som kräver att både medborgare och samhällsaktörer måste vara med för att lösa.

Vad är det för problem vi fokuserar på när vi pratar om modeller av smarta landsbygden som en lösning? Representerar jag den kommunala nivån här? Och det största problemet jag harstött på genom alla år jag jobbat med landsbygdsutveckling är väl egentligen att kommuner och regioner i viss mån behöver se sig själva som möjliggör att vi skaparförutsättningar för att utveckling ska kunna ske och att bygder ska kunna bli smarta och att vi tillsammans ska kunna hitta nya tillvägagångssätt på samhällets utmaningar. För det kommer ständigt nya i ny form vartefter

samhället utvecklas och inte kanske lite slött, lutar sig tillbaka och applåderar att man råkar ha en aktiv del i sin kommun. Vad kan vi göra för dem som inte är så aktiva? Hur kan vi få dem att bli smartare och jobba gemensamt? Kräver samverkan.

Daniel Vad tänker du? Men jag håller med. Jag tycker definitivt att det är jätteviktigt att både kommun och region engagerar sig i det här mycket och jag tror det förekommer väldigt mycket arbete på kommunal nivå med de här lokalinitiativen. Men jag tror att regionerna skulle kunna ta ett steg framåt i många fall och engagera sig lite mer direkt mot lokal nivå tillsammans med kommunerna. Naturligtvis så är det viktigt.

Jag skulle vilja ha ett svar från er alla tre. Om ni ger mig tre ledord som beskriver vad smarta landsbygden betyder för just dig. Om vi börjar med Karina.

Bara landsbygden för mig betyder att man får en god infrastruktur och att man ska kunna bo var man vill i hela landet.

Och att man tar tillvara på den teknik som vi faktiskt har och utnyttjar den på ett vettigt sätt. Daniel, Vad tänker du?

För mig är smarta landsbygden. Det kan vara väldigt mycket, men gemensamt är att man tar utgångspunkt i de lokala förutsättningarna som finns och att man själv liksom håller i taktpinnen för utveckling. I detta då ta del av kunskap och nya tekniker och samarbeten på olika sätt. Men att man har ett driv lokalt som gör att man kan komma framåt. Regina för dig då. Vad betyder vad beskriver smarta landsbygden för dig?

Många saker, men allra först och främst så betyder det att ta reda på vad det finns för resurser i detta i form av pengar, människor, kompetenser, företagande och ekonomi och utgå ifrån dem. Hur får vi de här resurserna att jobba på allra bästa sätt för just vårt lokalsamhälle? Förra gången du var med i podden Regina så pratade du om att ni jobbar mycket med konkret delaktighet för att utveckla smarta landsbygden och att människor måste känna ett ansvar.

Lokala utvecklingsplaner var en sådan del. Hur säkerställer ni att det finns en tydlig koppling mellan just lokala utvecklingsplaner och kommunens arbete med översiktsplanen?

Det här är en nyckelfråga som vi har identifierat att man måste jobba gemensamt.

Det är lätt att ta fram strategier och visioner. Vår ambition är att bli Sveriges smartaste landsbygd i Vingåkers kommun och det är klart att det händer ju inte så mycket om det bara är en vision för papper. Det gäller att skapa delaktighet. Alla måste känna sig delaktiga och ta ett ansvar

och det gäller både kommunen och civilsamhället och näringslivet. Vi behöver göra det här gemensamt.

Vår eller en av våra verktyg som vi använder oss av är just lokala utvecklingsplaner där vi försöker stötta våra bygder att skapa sina planer utifrån vad vi kan stötta i skrivandet och framtagandet. Men innehållet är ju helt och hållet ägare av de bygder som har tagit fram dem. Vad är viktiga frågeställningar på respektive plats i vår kommun för dem som bor just där? Finns det något exempel som du kan lyfta utifrån ert arbete att jobba på det sättet ni jobbar? Vi har ju så klart en driftskostnad på olikasaker och bland annat badplatser, till exempel en sådan stor driftskostnad för oss. Vi har sju kommunala badplatser

och där har vi tagit fram tillsammans med orternas rutiner. Vi har inventerat allting. Vad finns och finns det intevärde i och också inventeras så finns det önskemål för utveckling av de här olika badplatserna tillsammans med våra representanter från bygderna och titta på det här. Pengarna vi har, hur kan vi fördela på de här pengarna att räckas så långt som möjligt till våra platser gemensamt? Det har varit på prov det här året, första gången kan man säga och det har resulterat i otroligt bra verksamheter. Vi har fått ut åtgärder för relativt lite pengar med stor effekt för att vi har vänt oss till dem som vet exakt vad det är de vill ha. Och vi har använt den smart från vårt håll istället för att vi sitter och gissar och gör åtgärder som kanske inte är där de önskar.

Carina Beppe som du är ordförande i? Byalaget i Leppe ligger ju just i Vingåkers kommun. Hur beskriver du ertsamarbete med kommunen? Jag tycker att vi har ett mycket gott samarbete och Regina som har trappat ner säger att vi trappar upp att vi utgår från det lokala planet. Så när man tittar på den kommunala planen så det känns väldigt, väldigt bra. Det finns också en transparens i hur vi jobbar, vilket gör att vi känner oss delaktiga inte bara i byn,

bli hörda på och och föreningslivet om man tittarpå det. Det tillkom för 150 år sedan och varförgjorde ni? Det gjordes att de fyra stånden lades ner. Och hur bygger man demokrati? Så nej, jag är nöjd. Jag är väldigt nöjd med den utveckling som kommunen har tagit.

Vilka frågor är det som är viktiga i just detta för Leppes utveckling?

Den allra, allra viktigaste frågan ären mötesplats. Det är vi somär skolan. Skola har inget behov av skola heller. Det finns bra skolori närområdet. Vi har inget bihus. Det är problemet att hyra in osslite överallt när vi ska mötas. Vi har inteden spontana mötesplatsen. Det harvi jobbat stenhårt med under pandemini ett litet projekt och där har vi fått väldigt god stöttningav kommunen som har gått in som ägare av projektet så attvi kan finansiera en tjänst. För det har inte en ideell föreningmuskler till annars som väntar på pengar? Daniel, du är landsbygdens utvecklarei region eller tidigare var i Region Kalmar och nu ärdu i Ronneby kommun. Det stämmer. Vad vet du? Finns det forskning som visar på att olika landsbygden gynnas av attarbete på det här sättet? Ja, absolut. Begreppet smartalandsbygd är ett brett begrepp, så det finns inget direktforskningsområde som jobbar just med det. I och med attlandsbygden kommer på tapeten så märks det också inom forskningen.

Kan du nämna att du har fått ett regeringsuppdrag att samlakunskapen om just dessa begrepp i en tid som heter kunskapför landsbygden där man kan hitta väldigt mycket intressanta artiklar.

Sedan är det väl så att mycket som är forskningkanske inte direkt är verktyg eller redskapi de konkreta insatserna. Vad som däremot har visat sig vara väldigttär när man blandar in forska i det här arbetet. Från regioner och kommunersprider jag t.ex. I Vingåker där Regina jobbar på kommunen att man har haft ett gott samarbete med Åsele för att det ärväldigt värdefullt. Utifrån hur regionerna jobbar. Tycker du att det finns något som saknas där? Jag tror att det finns ett glappoch ofta är det att man på regionen sitter lite långt ifrån här lite mindre sammanhangen. Man har kanske brakontakter med kommunerna, i bästa fall om man är van vid att jobbai stora stora företag, innovations miljö knutna till de större städerna och så vidare. Men man har

kanske lite sämre koll på vad händer i de mindre sammanhangen? Jag tror det är jätteviktigt att regionerna tar tagi den biten och också är med i en form av samverkan med kommuner och lokala representanter för att dels kunna verka på ett bättre sätt mot dessa sammanhang, men också faktiskt en viktig roll för regionen att plocka upp de behov som finns att driva det nationellt och inom EU så att vi får till medel och verktyg för att stötta hela landet.

Jag tror det finns mycket att göra där. Kan Regina kan du se något som saknas från er sida på kommunen? Men det är ju lite, lite samma som vi har försökt bygga upp i kommunen. Att vi jobbar underifrån och börjar med den lokala nivån och tittar. För oss känns det som en trygghet vi vet. Idag är framför allt politikerna som ska fatta beslut om inriktning och hur och vad ska vi göra i den här byggnaden och då känner vi oss trygga som vi har jobbat underifrån. Människorna som bor där. Det finns en förankring där man verkligen behöver jobba. Detta som är viktiga frågor för de som bor och verkar i vår kommun och då får vi en bra kommunal styrning på helheten vad som är bäst för vår kommun. I min drömvärld så skulle det nästa steg att kommunernas, de här dokumenten och strategierna är de som ligger till grund för de regionala strategierna.

Och det andra steget som man glömmer här är ju kopplingen till t.ex. Agenda 2030. Var är någonstans de målen ska uppfyllas i praktiken? Det är ju på den väldigt lokala nivån. Vad tror du Daniel som kommer från den från en region? Skulle regionerna ha möjligheten att jobba på det här sättet underifrån? Absolut. Och jag tror också att det är helt nödvändigt för att vi ska få ihop det här på ett bra sätt. Och man inser väl allt mer hur landsbygden måste vara en del av lösningen för att vi ska nå en hållbar utveckling. Vi måste helt enkelt ställa om vårt sätt att arbeta, inte minst från regionernas sida. Jag tror jag tror det är helt rätt väg att gå. Och precis som Regina säger jag också att de här strategierna har väldigt mycket strategier på regional nivå, även på kommunal nivå.

Att det finns en att man tänka efter ordentligt och jobba tillsammans med ett underifrån perspektiv så det blir realistiskt. Det är väldigt lätt att sådana strategier blir irrelevanta helt enkelt. Har man tagit fram dem på

egenhand så är det absolut jätteviktigt. Jag tror det finns storamöjligheter. Tror att det finns en vilja.

Ja, det tror jag. Men jag tror att man kan samla nu ganska mycket stöd, redskap och sätt att jobba. Det är klart att det är en ny verklighet på många sätt och jag tror att regionen. Jag tror det finns en vilja. Absolut för att jag ser att det är väldigt fokus på relationen stad och land och hållbar utveckling. Jag tror absolut att det finns en vilja att förändra arbetssätt. Tror. Carina, du som har erfarenhet av att jobba på just lokal nivå, vad tycker du att ni skulle behöva av kommunal och regional regional nivå för att kunna jobba ännu bättre på lokal nivå? Ja, framför allt för att man har en gemensam målbild och då måste man utgå från den lokala nivån. Vad vill folk där och hur kan man dra åt samma håll? Och när det gäller hållbarhetsfrågorna så är det ju a och o att det ska bli genomfart också.

Jag kan tänka mig skillnaden, för med strategierna ju nästan målet att göra strategin inför verkligheten och utvärderad. Men nu är det ett medel för att kunna göra bra verklighet. Det har hänt jättemycket de senaste tio åren. Det ger mig framtidstro och det behöver man verkligen ha när man jobbar på lokal nivå. Eller kommunal, regional, nationell. Man måste ha framtidstro och man måste vara bra på att lyssna. Men när jag tänker på både kopplat till Daniel och även Carin Da.

Jag upplever också att det finns en vilja att jobba på det här sättet när man också vet att det finns mycket rädslor. Vi pratar om att vända på strukturerna här. Och det är ju en oerhört demokratisk fråga och förståelsen och viljan att ändra arbetssätt i offentlig verksamhet finns. Men rädslan att vara innebär det här att släppa ifrån sig makten? Eller att vi är väldigt inkörda på det politiska systemet? Att man påverkar igenom att gå till valurnan vart fjärde år och däremellan så påverkar det inte så mycket som medborgare. Nu lägger vi över ganska mycket ansvar i händerna på medborgarna, att vara delaktiga i den kontinuerliga verksamheten och skapandet och utvecklingen. Och som i Vingåker till exempel så har vi en väldigt stark vilja. Men vi står också med politiker som säger att detta tror vi på. Men vad händer nu med demokratin? Vi som är folkvalda. Är vi överflödiga nu eller hur? Vad blir vår nya roll i det här? Så att? Det tror jag. Man

behöver också hamed sig. Våga lyfta upp att det finns också rädslof för att vi inte lyfter upp dem. Då kommer de fortsätta vara en bromskloss. Hur tar vi fram de här reglerna och svarar på frågorna? Hur hittar vi nya roller och funktioner där? Den politiska arenan är fortfarande otroligt viktig, men i symbios med den här kontinuerliga delaktigheten från medborgarna. Bara ett litet kort och där gäller ju även den lokalanivån. Därför att förr kunde man luta sig tillbaka och säga varför gör kommunen inte något? Det håller inte längre. Det är jättebra. Hänger människor i bygderna med på det här? Att att de har mer att säga till om mellan mellan åren då de går till valurnorna om man säger. Vem ska svara på det? Jag väntar på varandra. Carina Du kan börja spara som ären av bilderna i loppet så är vi befriade från tanken att andra skaföra vår framtid. Vi vill naturligtvis vara med och forma den själva. Precis som Regina sade tidigare, vi känner ju till vilkabebehov vi har och varje individ har sina egna specifika behov. Det går liksom att sätta rosor på oss alla. Det är inte det vi vill ha, utan vad vill vi ha? Så bygger vi från det. Daniel Hade du någonting du ville säga här också? Ja, när man tänker på det. En väldigt intressant diskussion tycker jag med utmaningarna och viljan är också en väldigt viktig aspekt i det här är ju.

Spannet för det här är ingenting man kan förändra strukturerna på några beslut, utan det handlar ju om att det är ett långsiktigt arbete och det i sig kan ju vara en utmaning med de politiska strukturerna vi verkar i. Och även på lokal nivå kan man ju uppleva att man gärna vill ha förändring ganska snabbt. Men ibland så behöver vi något strukturellt plan innan man kan åstadkomma så mycket så att ibland är tiden en stor utmaning, men jag tror att det är rättväg att gå. Ja, ni verkar alla överens om att det är viktigt att få samverka mellan alla nivåer lokal, regional och nationell, antar jag. Även om vi inte har nämnt det här. Jag skulle vilja ha en avslutning så där från er alla nu. Vad hoppas ni ska hända nu? Vad är nästa steg för er? Hjälpa Carina!

Nästa steg för oss är vårt nya hus. Det är jätteviktigt. Då får vi en mötesplats som vi kan möjliggöra många andra saker. Vi har nu en pakettlösning

så att vi ska kunnahämta paket i stället för att åka två mil tur och retur.

Det är stor miljövinster att vi har fått till den biten. Samåkning jobbar vi ju med, men den har gått till stå på grund av pandemin. Men vi försöker hålla det uppdaterat så att när det är möjligt att åka i samma bil, göradet igen via huset så att vi får till en bra

handel. Bra lokal service i form av hemtjänst, lokaler och så vidare. Det är

toppen. Daniel Vad hoppas du ska hända nu i frågan om smarta landsbygden? Jag ser framför mig hur vi

jobbartillsammans på olika nivåer för att

åstadkomma förändring på på lång sikt. Jag jobbade tidigare i

Kalmar län och nu är jag verksam i Blekinge i en annan

roll. Lite grann. Jag har sett i de här sammanhangen är

så otroligt viktiga för att vi ska få långsiktighet i det hela. Jag

ser framemot att jobba med Region Blekinge och andra

instanser regionala och alla våra grannkommuner och

föreningar för att

tillsammans utveckla landsbygden där.

Jag ska nog säga att nästa steg för oss för

Vingåkerskommun handlar ju om det arbete vi har dragit

igång ganska mycket internt i de här frågorna. Vad identifiera

flerställen, fler verksamheter som skulle dra nytta av

samverkan med våra transporter och att använda det

härforumet med representanter för att ta hjälp i

prioriteringar och beslut. Vi har identifierat trafikfrågor och

badplatser vi finner på lekplatserna i kommunen och här tror

jag att vi kan hitta ganska många fler områden och här är

kollegerna väldigt på hugget och börjar förstå hur mycket det

här kan underlätta i ens vardag, att man inte själv behöver

sitta med de här besluten. Jag ser fram emot att få

djupdyka tillsammans med kolleger i olika typer av

verksamheter inom kommunen för att se vad flera områden

som vi kan jobba smartare med och på det sättet spara på

våra resurser.

Om du vill veta mer om smarta landsbygden kan du surfa

in på landsbygdsnatverket.se/smartalandsbygder Den

härpodden produceras av Landsbygdsnätverket och jag som

gör den. Jag heter Malin Marko. Tack för att ni har lyssnat!